

Sprawozdanie z realizacji programu w ramach edukacji regionalnej i międzykulturowej pod tytułem:

„Białystok – moja mała ojczyzna”

Program pod hasłem „Białystok – moja mała ojczyzna” był realizowany w I semestrze nauki roku szkolnego 2012/2013. Przeprowadzono szereg zajęć o charakterze edukacyjno-warsztatowym, które łączyły ze sobą wiedzę teoretyczną na temat historii, zabytków i atrakcji Białegostoku oraz twórcze przełożenie zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu (prace plastyczne różnymi technikami, redagowanie komiksu, wycieczka po Białymstoku śladami zabytków, praca ze źródłem – internet, album, encyklopedia, lekcja fotografowania, prace techniczne, zajęcia kulinarne).

W trakcie realizacji programu realizowano cele poznawcze, kształcące i wychowawcze. Uczono współpracy w grupie, rozwijano inicjatywy twórcze, kształtowano postawę patriotyczną ze szczególnym uwzględnieniem przynależności do społeczności lokalnej oraz umiejętność wybiórczego poruszania się w świecie informacji. Każdego miesiąca dokonywano podsumowania, powtórzenia i usystematyzowania wiadomości zdobytych w trakcie cyklu zajęć.

We wrześniu zajęcia dotyczyły herbu, historii oraz legendy Białegostoku. W wybranych klasach odbyły się spotkania wprowadzające w tematykę. Następnie uczniowie wykonali prace plastyczne (herby) oraz komiks przedstawiający legendę o powstaniu miasta. Pod koniec miesiąca odbyło się spotkanie podsumowujące, podczas którego zaprezentowano wytwory uczestników programu. Obecni uczniowie wybrali ich zdaniem najładniej wykonany herb, wspólnie opowiadali na podstawie komiksu legendę o powstaniu Białegostoku.

W październiku uczestnicy projektu poszerzyli swoje wiadomości dotyczące zabytków naszego miasta. Oglądali albumy, pocztówki, zdjęcia. Główną atrakcją była wycieczka ulicami Białegostoku, poszukiwanie informacji o zabytkach i ważnych miejscach, ale przede wszystkim lekcja fotografowania. Po wycieczce wykonane zdjęcia zostały zaprezentowane pozostałym uczniom oraz ogłoszono konkurs fotograficzny pod hasłem „Białystok w obiektywie”. Wszyscy chętni mogli zagłosować na najładniejsze według nich zdjęcie naszego miasta. W czasie podsumowania, drogą głosowania, wyłoniono zwycięzcę konkursu fotograficznego.

W listopadzie tematyka zajęć dotyczyła miasta Białegostoku za czasów Branickich. Podczas zajęć wprowadzających uczniowie poznali architekturę miasta i pałacu w XVIII w. oraz sylwetki hetmanostwa Branickich. Zadaniem uczniów było wykonanie różnymi technikami postaci w strojach barokowych. Podczas akcji podsumowującej prace uczniów były wykorzystane do „sesji

zdjęciowej z Branickimi”. Dodatkową atrakcją była nauka wiązania kontusza szlacheckiego.

W grudniu uczestnicy programu poznali mniejszości narodowe na Podlasiu oraz przygotowali potrawę regionalną z naszego regionu. Uczniowie zostali zapoznani z przepisem i mieli za zadanie zaplanować pracę, podzielić się obowiązkami i wykonać potrawę pod kierunkiem wychowawcy. Dzieci wykonując zadanie miały możliwość spróbowania wykonanej przez siebie potrawy.

W styczniu została przeprowadzona „Lekcja esperanto”. Pierwsza część zajęć poświęcona była sylwetce twórcy języka esperanto – Ludwikowi Zamenhofowi. Uczniowie kształcili umiejętność pracy z tekstem, dokonywania selekcji danych i redagowania notatki. Druga część zajęć dotyczyła języka esperanto. Dzieci miały za zadanie znaleźć w słowniku internetowym poszczególne wyrazy i przetłumaczyć je na język esperanto. Efektem pracy zespołów była gazetka szkolna wyeksponowana na korytarzu szkolnym, która przedstawiała zarówno sylwetkę Ludwika Zamenhofa, jak i wybrane słownictwo w języku esperanto. W czasie lekcji uczniowie byli bardzo zaangażowani oraz zainteresowani tematyką i wyrazili swoją pozytywną opinię w ankiecie ewaluacyjnej, gdzie „Lekcja esperanto” otrzymała największą liczbę głosów jako zajęcia najbardziej atrakcyjne.

W lutym dokonano podsumowania udziału uczniów w programie, przeprowadzono ankiety ewaluacyjne, wręczono nagrody i pamiątkowe dyplomy.

Program był realizowany w zespołach edukacyjno-terapeutycznych oraz klasach dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Zajęcia odbywały się w ramach edukacji polonistycznej, historycznej, plastycznej, technicznej, informatycznej, a także na zajęciach rewalidacyjnych. Miejsmem realizacji była świetlica szkolna, sale lekcyjne, pracownia gospodarstwa domowego oraz pracownia komputerowa.

W trakcie programu stosowano różnorodne metody i formy pracy dostosowane do możliwości psychofizycznych i aktywności twórczej uczniów. Wykorzystano pomoce dydaktyczne w postaci albumów, fotografii, reprodukcji, encyklopedii, mapy, komputera. Ważnym punktem były działania praktyczne, tj. wycieczka ulicami miasta, fotografowanie zabytków, pozyskiwanie informacji z różnych źródeł, gotowanie.

Rolą nauczycieli było angażowanie uczniów w poznawanie swojej „małej ojczyzny” poprzez działanie. Prowadzący zajęcia przeprowadzili szereg zajęć wprowadzających w tematykę, poszerzając wiedzę uczniów na temat historii, zabytków, tradycji miasta Białegostoku. Podczas części praktycznej zajęć autorki programu zaangażowały twórczo dzieci, zwracając szczególną uwagę na podejmowanie i realizowanie inicjatyw uczniowskich w zakresie zaproponowanej tematyki. Duży nacisk położono na doprowadzanie do zamierzonego i zaplanowanego efektu przydzielanych zadań indywidualnych i zespołowych.

Zadaniem uczniów było zdobycie jak największej wiedzy dotyczącej naszego miasta, jego walorów, tradycji, znanych osobistości poprzez działanie.

Uczniowie biorący udział w programie osiągnęli założone cele w różnym stopniu w zależności od ich predyspozycji, tj.:

- poszerzyli swoją wiedzę na temat Białegostoku, jego historii, zabytków, sławnych białostoczan
- potrafią wyszukać konkretne informacje na temat swojego miasta w różnych źródłach
- znacząco poprawili umiejętności związane z pracą zespołową
- stali się zintegrowaną grupą, która dzięki wzajemnej motywacji do pracy, bez trudu i z wyraźną satysfakcją zrealizowała wyznaczone cele i proponowane zadania.

Kolejne etapy programu poddawane były systematycznej ocenie i ewaluacji częściowej. Ocenie poddano wytwory własne uczniów (prace plastyczne, zdjęcia, notatki, komiks, herby, prace techniczne itd.) oraz wiedzę na temat historii, zabytków, osób związanych z naszym miastem, a także wystawki, gazetki szkolne. Założone kryteria oceny zostały wprowadzone i wykorzystane w praktyce. Oceniano estetykę prac, zgodność z tematyką, zaangażowanie w trakcie zajęć, umiejętność pracy zespołowej i indywidualnej, korzystanie z różnych źródeł. Uczniowie dokonywali samooceny swoich prac, ale także byli oceniani przez innych.

Skuteczność podejmowanych działań oraz form i metod pracy została poddana analizie poprzez przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej, skierowanej do uczniów uczestniczących w programie. Ankiety wypełniło 19 uczniów spośród 40 biorących aktywny udział w projekcie. Ankietowanym podobały się zaproponowane zajęcia – 95%. Większość uczniów zapamiętało najbardziej lekcję esperanto oraz zajęcia poświęcone zabytkom Białegostoku. Jako wymienione korzyści płynące z uczestnictwa w programie uczniowie wymienili na:

- I miejscu – zapoznanie z językiem esperanto,
- II miejscu – poczucie przynależności i związek z ojczystym miastem oraz umiejętność współpracy z kolegami podczas pracy.

Formami, które dostarczyły uczestnikom najwięcej satysfakcji były: zajęcia plastyczne (herb, kostiumy Branickich) oraz zajęcia fotograficzne.

Zdecydowana większość –85% ankietowanych chciałaby w przyszłości wziąć udział w podobnym programie.

Program pt. „Białystok – moja mała ojczyzna” napisały i zrealizowały w I semestrze roku szkolnego 2012/2013 panie: mgr Joanna Dworżańczyk oraz mgr Katarzyna Fiedorczyk.